

Keskustan puheenjohtaja Juha Sipilän puhe presidenttiehdokas Matti Vanhaselle 25.11.2017

Keskustan puoluevaltuuston kokous Joensuussa 25.-26.11.2017

Arvoisa presidenttiehdokkaamme, Matti

Hyvät aatesisaret ja veljet!

Maalaisliiton vaaliohjelmassa syksyllä 1917 vaadittiin Suomen itsenäisyyttä ja tasavaltaan perustuvaa hallitusmuotoa. Lisäksi maalaisliitto ajoi parlamentaarista hallitustapaa, jossa ministereiden tuli nauttia eduskunnan luottamusta.

Tänä aamuna on paikallaan siteerata sanotusti yksi lause tuosta sadan vuoden takaisesta vaaliohjelmasta: Korkeinta hallintovaltaa käyttämään on asetettava määrävuosiksi kansanäänestyksellä valittava presidentti.

Maalaisliiton vaaliohjelman linjaukset toteutuivat presidentinvaalia lukuun ottamatta vuoden 1919 hallitusmuodossa. Presidentti valittiin ensimmäisen kerran kansanäänestyksellä vasta vuonna 1994.

Maalaisliiton sadan vuoden takaisen ohjelman linjauksiin on syytä palata, jotta ymmärtäisimme, miten tärkeään vaaliin olemme nyt valmistautumassa. Itsenäisyys, parlamentaarinen hallitustapa ja oma valtionpäämies olivat sata vuotta sitten vasta unelmia, joiden toteuttamiseen maalaisliitto lähti hakemaan äänestäjien tukea. Unelmien toteutuminen on saavutus, josta voimme olla ylpeitä. Samalla tämä tasavaltalainen perintö velvoittaa meitä tulevaisuuden presidentinvaaleissa tavoittelemaan vain ja ainoastaan voittoa.

Presidentinvaalien ensimmäisen kierroksen vaalipäivään on 64 päivää. Jotkut antavat ymmärtää, että vaalit on jo ratkaistu. Yhtään ääntä ei ole kuitenkaan vielä annettu. Ennen vaalipäivän iltaa mikään ei ole itsestään selvää. Tehdään näistä vaalit.

Hyvät keskustalaiset,

Nyt voimassa olevan perustuslain mukaan tasavallan presidentti johtaa ulkopoliittikkaa yhteistoiminnassa valtioneuvoston kanssa. Hän on myös puolustusvoimien ylipäällikkö. Näihin kahteen tehtävään tiivistyy presidentin toimenkuva.

Keskusta on asettanut näihin vaaleihin ehdokkaaksi henkilön, joka parhaiten täyttää viran vaatimukset.

Matti Vanhanen ylittää kirkkaasti presidentin viran pätevyysvaatimukset. Itse asiassa hän on jopa pätevin kaikista asetetuista ehdokkaista, kun vertaillaan heidän osaamistaan ja kokemustaan.

Vanhasella on kahden hallituksen pääministerinä seitsemän vuoden kokemus perustuslain vaatimasta yhteistoiminnasta ulkopoliittikan johtamisessa. Yhteistoiminnassa noudatettiin sekä perustuslain kirjainta että henkeä.

Pääministerin ja silloisen presidentin näkemykset saattoivat toki joskus poiketa. Silloin haettiin neuvottelujen kautta kompromissia, johon kaikki saattoivat yhtyä. Esimerkiksi sopii liittyminen maamiinat kieltävään sopimukseen.

Vanhanen haki sopimukselle riittävän pitkän siirtymäajan, jonka puitteissa puolustusvoimat ehtivät rakentaa vaihtoehtoiset järjestelmät maamiinoille.

Tänään meitä kohtaavat uudenlaiset haasteet ulko- ja turvallisuuspolitiikassa. Vanhanen on osoittanut ehdokkaista kypsinä harkintaa näiden haasteiden käsittelyssä. Pitkä nurmijärveläinen taitaa nähdä myös kauemmaksi kuin muut ehdokkaat.

Esimerkiksi sopii ehdokkaamme ajatus, että Euroopan maahanmuuttokriisin ratkaisu edellyttää mittavaa investointiohjelmaa Afrikkaan. Sitä kautta sinne syntyisi työpaikkoja niin että nuorten ihmisten ei tarvitsisi lähteä hengenvaarallisille muuttomatkoille Välimeren yli Eurooppaan.

Mutta presidentti vastaa puolustusvoimien ylipäällikkönä myös perinteisestä, asevoimaan perustuvan turvallisuuden ylläpidosta.

Viimeksi valitut presidentit ovat noudattaneet perustuslain henkeä ilmoittamalla, että he tulisivat vastaamaan tästä tehtävästä myös sotilaallisen kriisin oloissa luovuttamatta sitä toiselle.

Äänestäjien on syytä arvioida presidenttiehdokkaita myös tästä näkökulmasta. Jokaisen ehdokkaan vaalijulisteiden ja kuvan edessä on hyvä kysyä, uskoisitko ylipäällikön tehtävän tälle henkilölle tiukassa paikassa.

Matti Vanhasen kohdalla vastausta ei tarvitse kauaa miettiä. Hän on osoittanut kaikissa tehtävissään juuri sitä harkintaa ja paineensietokykyä, mitä ylipäällikön tehtävässä vaaditaan.

Hyvät kuulijat,

Vanhasen pätevyyttä presidentin tehtävään korostaa vielä se, että hän on syvästi sisäistänyt sen parlamentaarisen hallitustavan, jonka maalaisliitto asetti tavoitteeksi sata vuotta sitten. Vanhanen osaa rakentaa yhteistyötä yli puoluerajojen. Paras osoitus tästä on se, että hänen johtamissaan hallituksissa keskustan kumppaneina olivat ensin SDP ja RKP. Vuoden 2007 vaalien tuloksena SDP vaihtui kokoomukseen, minkä lisäksi vihreät nousivat ensimmäistä kertaa keskustan hallituskumppaniksi.

Suomi tarvitsee nyt yhteistyötä rakentavia poliitikkoja kipeämmin kuin pitkiin aikoihin. Meillä on Suomessa liikaa vastakkainasettelua ja jakolinjoja – esimerkiksi kaupunkien ja maaseudun välillä. Keskeltä tulevana, aidosti koko Suomen ja kaikkien suomalaisten presidenttinä Vanhanen sopisi kaikkein parhaiten rakentamaan yhteistyötä ja yhdistämään suomalaisia. Hän näkee myös ulkopoliittikan joukkuelajina eikä yksilösuorituksina. Vain yhtenäisenä ja yhdessä selviydymme kaikesta siitä, mitä maailma eteemme tulevaisuudessa tuo.

Hyvät ystävät!

Suora kansanvaali on korostanut henkilöiden merkitystä. Varsinkin toiselle kierrokselle päässeet ehdokkaat on läpivalaistu erittäin perusteellisesti. Ehdokkaiden osaaminen, mielipiteet ja arvot selvitetään juurta jaksen. Televisiotenttejä katsoessamme meidän ei tarvitse jännittää Matin puolesta. Hän osaa asiansa.

Henkilövaalin luonne on nostanut myös kansalaisten kiinnostusta presidentinvaaleihin. Näissä vaaleissa äänestetään ahkerammin kuin eduskuntavaaleissa tai kunnallisvaaleissa Euroopan parlamentin vaaleista puhumattakaan. Äänestyspäättösten tekoa helpottaa, että toisella kierroksella on lopulta vain kaksi henkilöä, joiden vertailu on äänestäjille helpompi tehtävä kuin ehdokkaan etsintä muissa vaaleissa.

On kuitenkin syytä korostaa, että kyse on poliittisesta vaalista, valinnasta eri puolueiden asettamien ehdokkaiden välillä. Niilläkin ehdokkailla on selvä puoluetusta, joiden ehdokkuuden tueksi on perustettu valitsijayhdistyksiä. Ääni ehdokkaalle on aina myös ääni puolueelle.

Siksi nämä vaalit ovat tärkeitä myös puolueille. Oman ehdokkaan menestyksestä toivotaan vetoapua seuraaviin koitoksiin. Nyt seuraavat eduskuntavaalit järjestetään vain runsas vuosi presidentinvaalien jälkeen. Ensimmäiset maakuntavaalit pidetään jo aiemmin, vain kahdeksan kuukautta presidentinvaalien jälkeen. Hyvä menestys presidentinvaaleissa antaa lentävän lähdön näihin seuraaviin koitoksiin.

Siksi meillä on kaikki syyt lähteä tekemään Matti Vanhasesta presidenttiä.

Lyhyesti ja yksinkertaisesti sanottuna ajamme Mattia presidentiksi siksi, että hän on ehdokkaista paras. Matti on presidentinvaalien toisella kierroksella, kun me keskustalaiset teemme töitä yhdessä Matin puolesta ja äänestämme omaa ehdokasta!